

UCHWAŁA NR XXXII/223/2021
GMINY RUDNA

z dnia 29 kwietnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz
ochrony ofiar przemocy dla gminy Rudna na lata 2021-2022**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15) ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.) Rada Gminy Rudna **uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjąć i zatwierdzić Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy dla gminy Rudna na lata 2021- 2022, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rudna.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega opublikowaniu poprzez rozplakatowanie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Rudnej.

Załącznik do Uchwały Nr XXXII/223/2021
Rady Gminy Rudna
z dnia 29 kwietnia 2021 roku

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY DLA GMINY RUDNA NA
LATA 2021 - 2022**

I WSTĘP

Rodzina jest najmniejszą komórką społeczną i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka. W rodzinie kształtuje się osobowość, system wartości, styl życia, poglądy, uczy się wzajemnych relacji opartych na miłości i zrozumieniu. Relacje w rodzinie ulegają zaburzeniu gdy któryś z jej członków zachowuje się niezgodnie z panującym normami i zasadami, gdy stosuje przemoc. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest przeżyciem traumatycznym, naruszającym godność, wolność, nietykalność cielesną, powoduje szkody na zdrowiu psychicznym, wywołuje cierpienia i krzywdy moralne.

Zgodnie z art. 2 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez przemoc w rodzinie należy rozumieć *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

Wyodrębnia się następujące rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie życia (popychanie, obezwładnienie, przytrzymywanie, kopanie, policzkowanie, duszenie, bicie itp.).
2. Przemoc psychiczna – to zachowanie które ma na celu umniejszenie poczucia wartości ofiary, wzbudzenie strachu (wyśmiewanie, poniżanie, grożenie, krytykowanie, ograniczanie kontaktów, upokarzanie, wyzywanie);
3. Przemoc seksualna – to zachowania zmuszające ofiarę do podejmowania niechcianych zachowań seksualnych (zmuszanie do nieakceptowanych form współżycia seksualnego).
3. Przemoc ekonomiczna – to zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy (odbieranie zarobionych pieniędzy, ograniczenie dostępu do pieniędzy).
4. Zaniedbanie – niezaspokajanie potrzeb fizycznych i emocjonalnych (obojętność, chłód emocjonalny, niedożywienie, bród, brak opieki medycznej).

Przemoc w rodzinie jest zamierzonym działaniem sprawcy i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary, narusza jej prawa i dobra osobiste, powoduje cierpienie i ból, naraża na utratę zdrowia i życia. Sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiar tj. prawo do godności, szacunku, wolności, prawo do nietykalności cielesnej.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, ma negatywne konsekwencje i jest przestępstwem karanym z art. 207 Kodeksu Karnego. Pomimo wciąż poszerzanej świadomości na temat przemocy domowej tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie odpowiednim organom. Wciąż jest to problem ukrywany i wstydlivy.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218) nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Program skierowany jest do ofiar przemocy w rodzinie, sprawców przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, instytucji i służb zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

Program został opracowany wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania

Przemocy w Rodzinie.

Program jest spójny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Rudna na lata 2017 -2022 oraz Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.);
2. ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 roku poz. 1876).
3. Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. u. z 2019r. poz. 2277 ze zm.).

II. ANALIZA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY RUDNA.

1. Procedura Niebieskie Karty

Jednym z narzędzi diagnozy przemocy w rodzinie jest ilość prowadzonych postępowań według procedury „Niebieskie karty”.

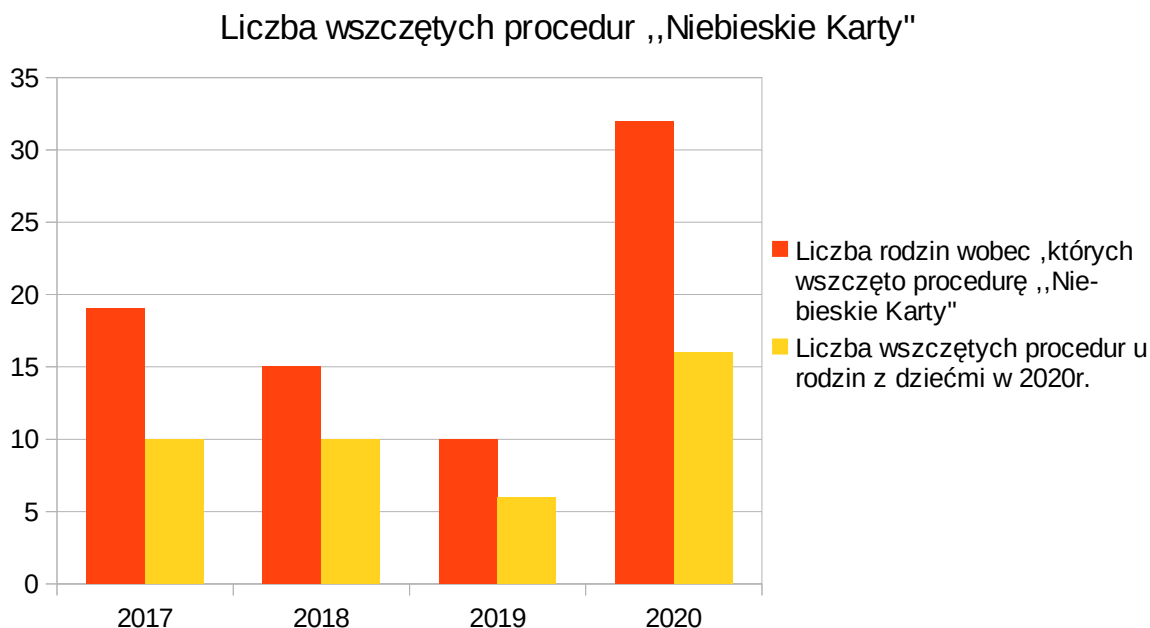

Tabela nr 1. Niebieskie karty prowadzone na terenie Gminy Rudna.

LP.	Rodzaj danych	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020rok
1.	Liczba wszczętych procedur, w których podejrzewano przemoc w rodzinie	20	20	13	32
2.	Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie:				
	ogółem	43	32	19	54
	w tym: kobiety	18	19	12	32

	mężczyźni dzieci	6 19	5 8	2 5	1 21
3.	Sprawcy przemocy według płci kobiety mężczyźni	3 17	3 17	1 12	0 32
4.	Rodzaje przemocy w rodzinie przemoc fizyczna przemoc psychiczna przemoc ekonomiczna przemoc seksualna inna	7 20 7 1 0	12 18 2 0 0	4 11 4 2 01	14 25 8 0 0
5.	Liczba rodzin dotkniętych przemocą, w których występuje problem alkoholowy	13	10	13	15
6.	Liczba rodzin dotkniętych przemocą, w których występuje problem narkotykowy	3	0	0	12
7.	Liczba sprawców przemocy w rodzinie, wobec których prowadzone było postępowanie karne	1	3	3	14

Przedstawione dane wskazują, że interwencje związane z przemocą w rodzinie od 2017r. do 2019r. malały, natomiast w 2020r. nasiliły się. Ofiarami przemocy są przede wszystkim kobiety i dzieci a sprawcami przemocy mężczyźni. Głównymi przyczynami aktów przemocy jest alkohol obecnie także narkotyki.

2. Badania ankietowe mieszkańców gminy Rudna

W 2020r. na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnej Instytut Rozwoju i Edukacji PROGRES przeprowadził badania lokalnych problemów społecznych w gminie Rudna przez Instytut Rozwoju i Edukacji PROGRES.

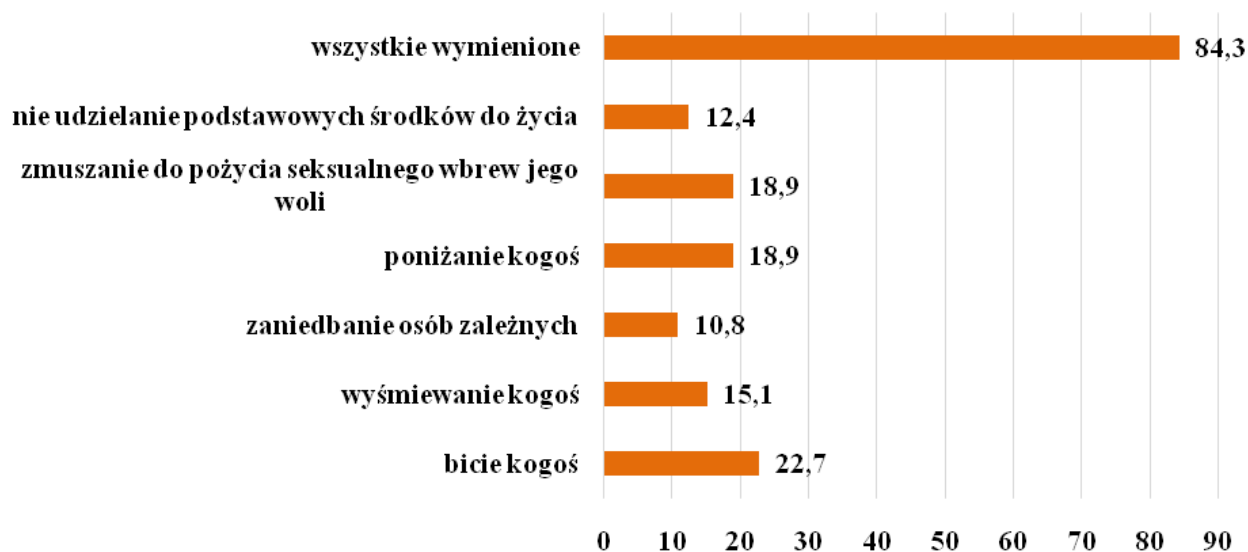
Badaniem objęto :

- 185 dorosłych mieszkańców gminy Rudna, w tym 75% stanowiły kobiety a 25% mężczyźni,
- 281 uczniów klas IV – VIII Szkoły Podstawowej w Rudnej i w Chobieni, w tym 149 dziewcząt i 132 chłopców.

Poruszanie tematu przemocy w badaniach ankietowanych zawsze jest obarczone pewnym ryzykiem. Często osoby ankietowane widząc temat ankiety wycofują się, nie odpowiadają lub pomijają pewne pytania, bądź też wprost negują zasadność prowadzenia tego rodzaju badań. Jednak przemoc, zwłaszcza ta mająca miejsce w środowisku rodzinnym, jest na tyle ważna, że warto podejmować próby analizy zjawiska, by móc precyzować działania profilaktyczne.

Pytanie rozpoczynające część dotyczącą przemocy dotyczyło wiedzy ankietowanych dorosłych mieszkańców na temat samego pojęcia „przemoc”. Trzeba nadmienić, że respondenci, którzy wskazali inną odpowiedź niż „wszystkie wymienione” zaznaczali kilka podanych możliwości, stąd też rozbieżności procentowe.

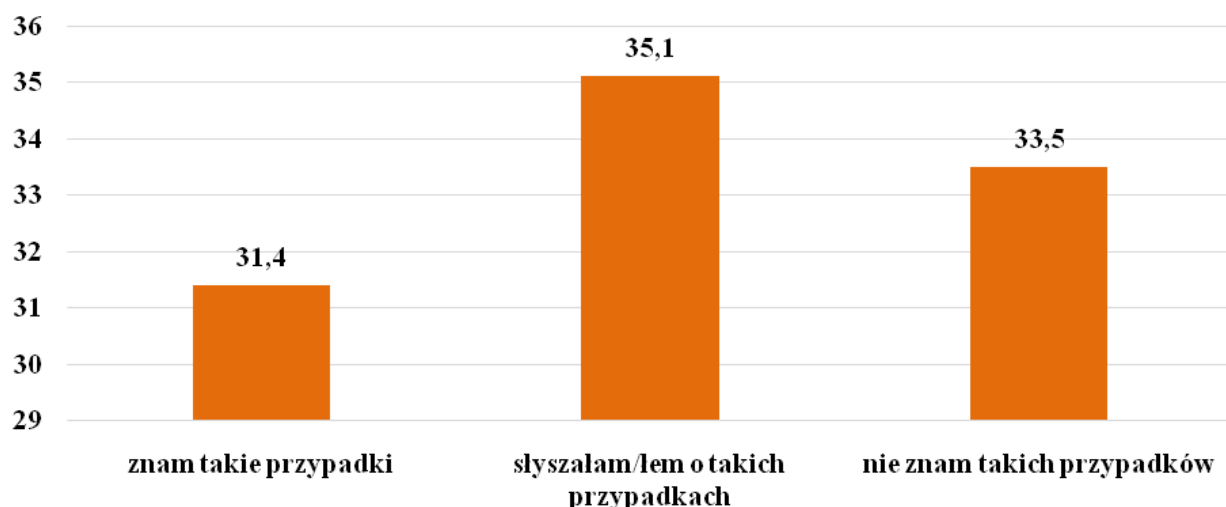
Czym zdaniem Pana/i jest przemoc w rodzinie?

Największy odsetek respondentów jest zdania, że wszystkie wymienione w pytaniu formy dotyczą przemocy (84,3%), co zresztą jest zgodne z prawdą. Według 18,9% ankietowanych przemoc to poniżanie kogoś, czy też zmuszanie do pożycia seksualnego wbrew woli drugiej osoby, natomiast 22,7% badanych wskazało bicie kogoś.

Jak już wspomniano, często osobom doznającym przemocy trudno jest o swojej sytuacji mówić. Zapytano więc dorosłych mieszkańców gminy, czy znają kogoś ze swojego otoczenia, kogo przemoc dotyczy bezpośrednio.

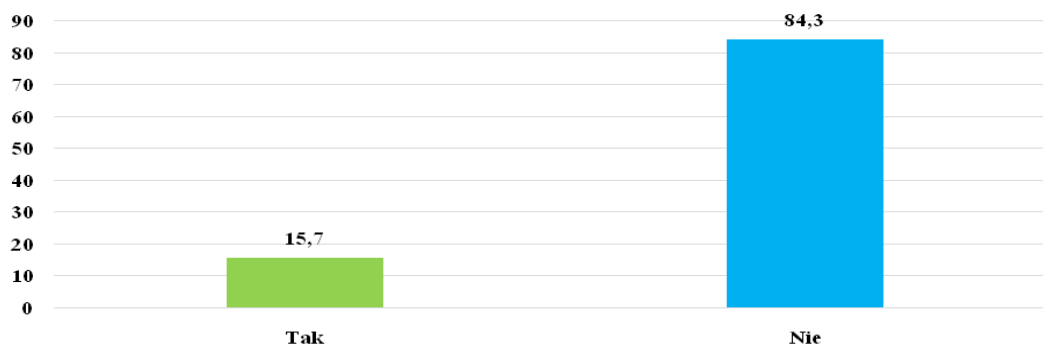
Czy zna Pan/i przypadki występowania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Rudna?

Okolo 1/3 osób badanych zna rodziny z terenu gminy Rudna, w których dochodzi do przemocy – 31,4% udzieliło takiej właśnie odpowiedzi. O tego typu sytuacjach „ze słyszenia” mówi 35,1% badanych mieszkańców. Znaczący to, że istnieje bardzo poważny problem na terenie gminy, zważywszy na fakt, że bardzo często przemoc w rodzinie jest ukrywana przed otoczeniem. W tych badaniach właśnie przemoc w rodzinie mieszkańcy wskazali, jako najistotniejszy problem w lokalnej społeczności (49,2%)

By określić rozmiar zjawiska w analizowanej grupie badawczej, mieszkańcy zostali zapytani o bezpośrednie akty przemocy skierowane w ich stronę.

Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/i przemocy ze strony najbliższych osób?

Niestety przemoc ze strony najbliższych osób doświadczyło 15,7% ankietowanych mieszkańców Rudnej. Biorąc pod uwagę to, że przemoc w naszym społeczeństwie ciągle jest tematem tabu i jest ukrywana „w czterech ścianach”, to uzyskany wynik jest bardzo niepokojący. W tabeli przedstawiamy zestawienie twierdzących odpowiedzi odnośnie doświadczania przemocy, z uwzględnieniem płci oraz grup wiekowych. Uzyskane wyniki potwierdzają się w ogólnopolskich statystykach – znacznie częściej nadal ofiarami przemocy padają kobiety. W przypadku ankietowanych mieszkańców są to głównie kobiety w grupie wiekowej 18-40 lat.

Doświadczenie przemocy ze strony osób najbliższych

18-30 lat		31-40 lat		41-50 lat		51-60 lat		60> lat	
K	M	K	M	K	M	K	M	K	M

7	3	11	0	2	1	2	2	1	0
---	---	----	---	---	---	---	---	---	---

Smutną prawdą jest to, że bardzo często miejscem, gdzie doznajemy przemocy jest dom, a więc miejsce, które powinno być kojarzone z bezpieczeństwem i spokojem. Najczęstszą formą przemocy jest przemoc fizyczna. Zgodnie z definicją przyjętą przez Radę Europy w 1986 za przemoc fizyczną uważa się „*jakikolwiek czyn lub zaniedbanie ze strony jednego członka rodziny wobec innych jej członków, które zagrażają życiu, cielesnej bądź psychicznej integralności lub wolności innego członka danej rodziny albo poważnie szkodzą rozwojowi jego osobowości*” (źródło: www.niebieskalinia.pl). Przemoc fizyczna jest także objęta artykułami Kodeksu Karnego np. art. 217 KK dotyczący naruszenia nietykalności cielesnej. Stosowanie przemocy jest karalne i należy o tym mówić głośno nie tylko podczas działań profilaktycznych prowadzonych wśród młodzieży, ale taka informacja też musi trafiać do osób dorosłych.

Badanie obejmowało również ustosunkowanie się respondentów do dość powszechnych mitów na temat przemocy.

Zjawisko przemocy w rodzinie dotyczy tylko środowisk patologicznych i rodzin z marginesu społecznego (tak -4,9%, nie -95,1%)

Jednym z najbardziej powszechnych mitów dotyczących przemocy w rodzinie jest ten o środowisku patologicznym i marginesie społecznym. Nieprawdą jest, że przemoc dotyczy tylko takich rodzin, może ona pojawiać się w każdej rodzinie, niezależnie od statusu materialnego, miejsca zamieszkania, czy środowiska lokalnego. Potwierdza to większość respondentów – 95,1% uważa stwierdzenie za nieprawdziwe.

Przemoc występuje wtedy, gdy widoczne są ślady, siniaki, rany, zadrapania (tak -4,3 %, nie- 95,7%)

Bardzo słusznie respondenci nie zgodzili się z podanym stwierdzeniem (95,7%). Jednak nadal co piąty ankietowany ma niepełny obraz zjawiska przemocy. Przemoc może przybierać różne formy, mówimy nie tylko o przemocy fizycznej, ale także psychicznej, czy ekonomicznej, a tym przypadku trudno mówić o widocznych śladach krzywdzenia.

Niestety często sprawcy przemocy fizycznej są już tak „wprawieni” w jej stosowaniu, że wyrządzają fizyczną krzywdę ofiarom w taki sposób, aby ślady nie były widoczne na zewnątrz.

Obrażanie i wyzwiska są normalną rzeczą podczas kłótni między małżonkami, rodzicami, dziećmi (tak – 8,6%, nie – 91,4%)

Zarówno wyzwiska, jak i obrażanie stanowią formę przemocy psychicznej, dlatego też nie można w żadnym stopniu zakwalifikować ich do zjawisk „normalnych”, występujących w relacjach rodzinnych. Tego samego zdania jest 91,4% respondentów.

Kolejne stwierdzenie, do którego mieli się odnieść dorośli ankietowani dotyczyło kar cielesnych wobec dzieci.

Rodzice mają prawo dać „klapsa” swojemu dziecku, gdy dziecko się źle zachowuje (tak – 15,7%, nie – 84,3%)

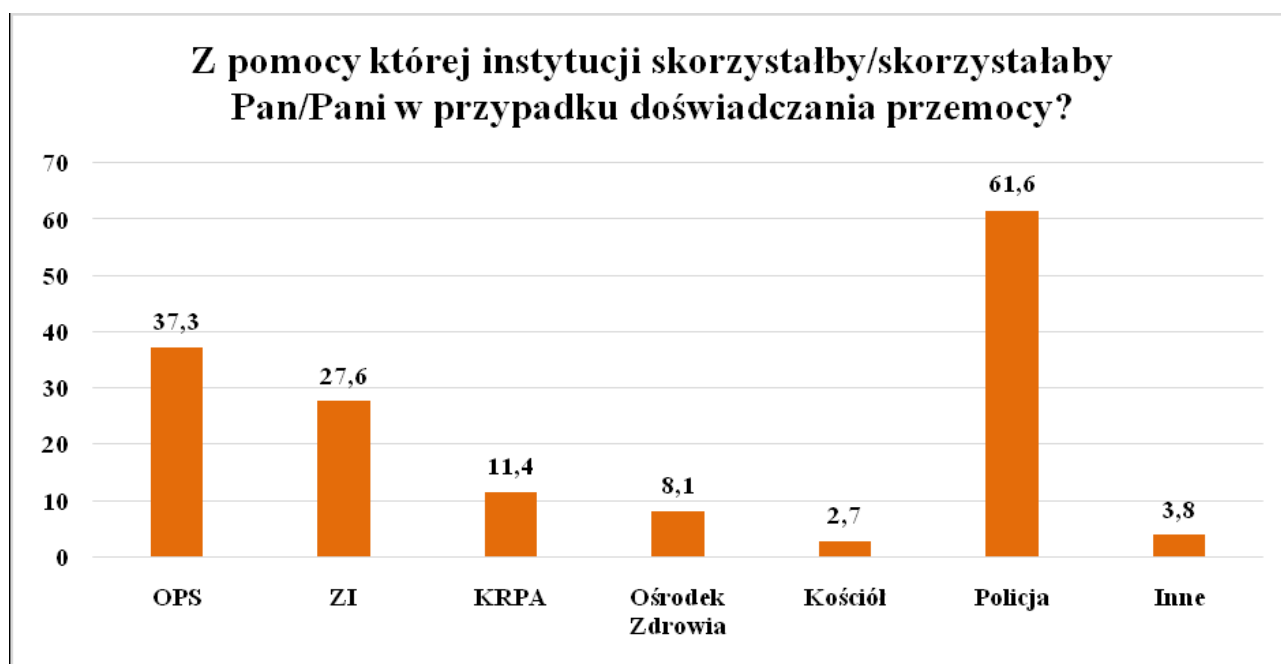
W tym stwierdzeniu występuje nieco większa rozbieżność, 15,7% badanych jest zdania, że danie dziecku „klapsa”, kiedy jest niegrzeczne nie jest niczym szkodliwym. Warto w tym miejscu podkreślić, że fizyczne karanie dziecka absolutnie nie jest skuteczną metodą wychowawczą, wręcz przeciwnie – wywiera negatywny wpływ na dziecko. Stosowanie kar fizycznych względem dzieci jest tematem kontrowersyjnym i dzieli wielu rodziców. Dnia 1 sierpnia 2010 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która przewiduje całkowity zakaz stosowania kar cielesnych wobec dzieci.

*Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać
(tak – 4,9%, nie – 95,1%)*

W tym twierdzeniu zdecydowana większość badanych wykazała się właściwą postawą – uważa, że przemoc w rodzinie nie jest prywatną sprawą i należy na nią reagować – takiej odpowiedzi udzieliło aż 95,1%. Być może wiąże się to z tym, iż w ostatnim czasie mówi się o karach i konsekwencjach, jakie ponoszą osoby niezgłaszające i niereagujące na przemoc np. wobec dziecka.

Ważnym aspektem działań profilaktycznych prowadzonych w społecznościach lokalnych jest wskazywanie miejsc/osób, które w sytuacji kryzysowej będą w stanie właściwie natychmiastowo udzielić doraźnej pomocy. Bardzo istotne jest, aby zarówno młodzież, jak i osoby dorosłe znały takie miejsca, które znajdują się w najbliższej okolicy. Oczywiście wiedza to jedno, a chęć skorzystania z pomocy to drugie, niemniej jednak warto podejmować działania informacyjne dotyczące pomocy i wsparcia, jakie oferowane jest na terenie gminy.

O taką pomoc zapytaliśmy także dorosłych respondentów, a konkretnie o to, z pomocy, której instytucji sami skorzystaliby w sytuacji, gdy dotknęłaby ich przemoc.

Aż 61,6% respondentów za instytucję pomocową w sytuacji przemocy w rodzinie uważa Policję. Bardzo słusznie, sytuacje przemocy powinny być zgłaszane właśnie na policję. Na kolejnym miejscu znalazł się Ośrodek Pomocy Społecznej – 37,3% wskazań, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 27,6% wskazań oraz Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do której zwróciłoby się o pomoc 11,4% ankietowanych. Większość tych instytucji faktycznie świadczy pomoc na rzecz osób pokrzywdzonych, dlatego ważne jest ciągle przypominanie o tym zarówno

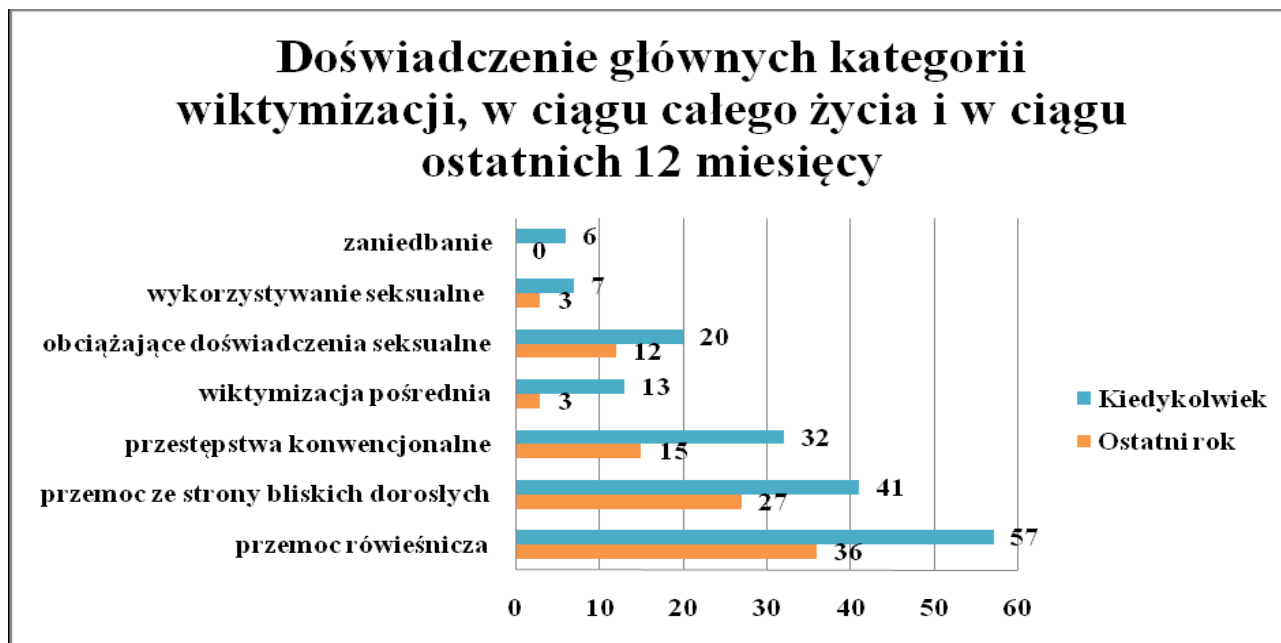
dorosłym mieszkańcom, jak i młodzieży.”

2. Badania ankietowe uczniów Szkoły Podstawowej w Rudnej i Szkoły Podstawowej w Chobieni

Zagrożenie dzieci i młodzieży przemocą, niestety zwłaszcza przemocą stosowaną wobec młodych ludzi przez najbliższych, jest szczególnie niepokojącym zjawiskiem, mającym miejsce w dzisiejszej rzeczywistości. Z badań wynika, że ofiarami przemocy w rodzinie są przede wszystkim dzieci. Niestety większość sytuacji przemocowych wobec dzieci pozostaje ukryta „w czterech ścianach”, gdzie nie ma świadków i możliwej bezpośredniej pomocy. Dlatego też zjawisko to wymaga diagnozowania i podejmowania środków zaradczych, zanim przybierze ono jeszcze bardziej krzywdzącą formę. Celem podjętych badań, była próba określenia obszaru zagrożenia młodzieży wybranych szkół oraz rozmiaru badanego zjawiska, a także postawy młodych ludzi wobec zachowań przemocowych.

Z „Ogólnopolskiej diagnozy skali i uwarunkowań krzywdzenia dzieci” z 2018 roku, przeprowadzonej przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę wynika, że przeważająca większość polskich nastolatków – 72% doświadczyła w swoim życiu przynajmniej jednej formy krzywdzenia. W porównaniu do podobnych badań przeprowadzonych w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, skala krzywdzenia dzieci w naszym kraju, zwłaszcza przemocy fizycznej ze strony dorosłych jest znacząco wyższa: w Polsce odsetek osób, które przemocy doświadczyły wynosi 21% natomiast w Wielkiej Brytanii trzy razy mniej, bo 7%.

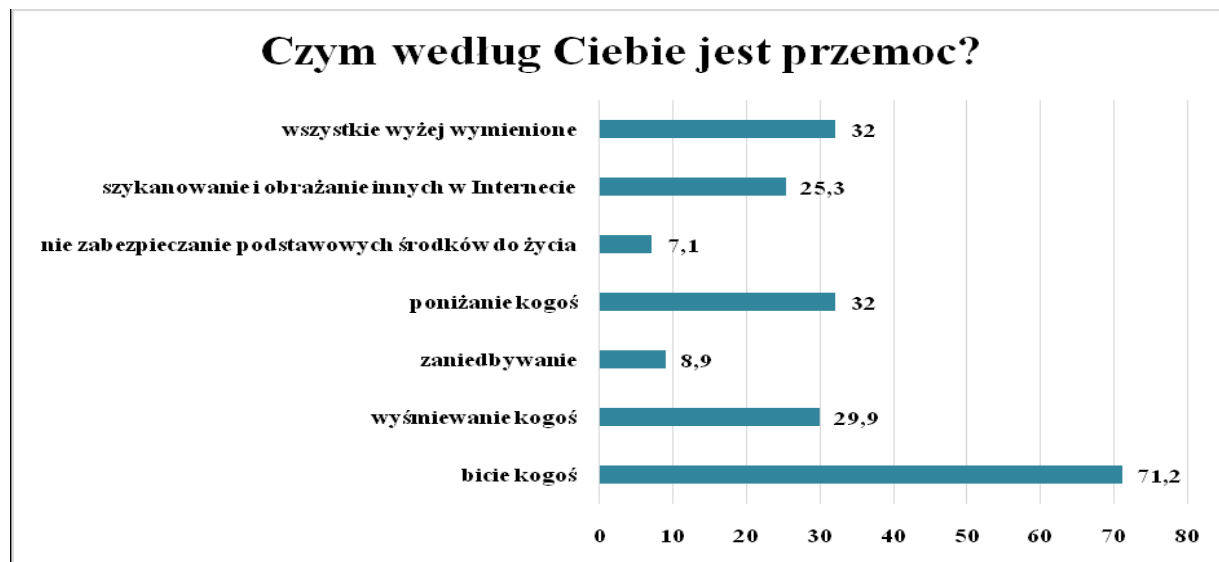
Z tych samych badań wynika, że respondenci (młodzież w wieku 11-17 lat) najczęściej doświadczają przemocy rówieśniczej – 57%. Ofiarami przemocy ze strony bliskich osób dorosłych

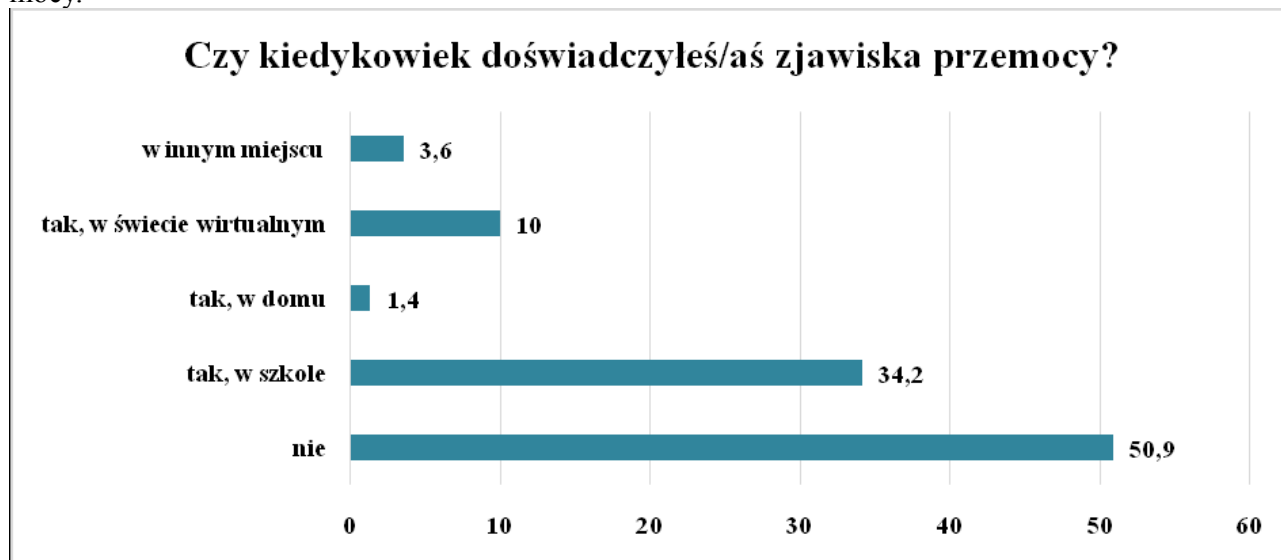
padło w ostatnim roku 27% badanych. Najważniejsze wyniki przedstawia wykres poniżej.

W styczniu 2012 roku weszła w życie ustawa *O wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, która została wprowadzona „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności”(Ustawa *O wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz.U. z 2020r. poz. 821)), określająca wiele nowych zadań z zakresu wspierania rodziny. Warto także wspomnieć, że z dniem 13 lipca 2017 roku weszła w życie nowelizacja Kodeksu Karnego zaostrzająca m.in. kary dla sprawców przemocy wobec dzieci oraz wprowadzająca prawny obowiązek każdego obywatela do reagowania

i zgłaszania sytuacji, gdy posiada on wiedzę o ciężkim przestępstwie popełnionym wobec dziecka. Około dwóch piątych dorosłych Polaków (42%) uważa, że potrzebna jest zmiana przepisów w celu zapewnienia dzieciom właściwej ochrony przed przemocą w rodzinie. Mniej więcej tyle samo osób (41%) jest natomiast zdania, że obecnie obowiązujące przepisy prawa w wystarczającym stopniu chronią dzieci, trzeba je tylko lepiej egzekwować. Zdania więc są podzielone. Z przedstawionych danych wynika jasno, że problem przemocy wobec dzieci i młodzieży jest nadal aktualny. Należy bezsprzecznie podejmować działania mające na celu zmniejszenie, a docelowo całkowite wyeliminowanie tego zjawiska. Dlatego tak ważne jest prowadzenie diagnozy zjawiska, gdyż bez informacji nie można podejmować działań, ponieważ mogą okazać się niewystarczające. Nieco tytułem wstępu zapytano młodych respondentów o to, czym według nich jest przemoc.

Przemoc kojarzyła się głównie z biciem kogoś – 71,2% uczniów wybrało właśnie tę odpowiedź. Trudno się z nimi nie zgodzić, jednak należy pamiętać, że przemoc to nie tylko bicie. Możemy mieć do czynienia z przemocą fizyczną, ale także psychiczną (wyśmiewanie wybrało 29,9% uczniów), ekonomiczną (niezabezpieczenie podstawowych środków wybrało jedynie 7,1% uczniów) czy niestety popularną w ostatnim czasie cyberprzemocą – szykany w Internecie za przemoc uważa 25,3% uczniów. Następnie poruszono z respondentami kwestię ich osobistych doświadczeń w zakresie zjawiska przemocy.

Połowa ankietowanej młodzieży zetknęła się ze zjawiskiem przemocy – 49,1% uczniów. Jest to bardzo duży odsetek badanej młodzieży, tym bardziej, że bardzo często młodzi ludzie nie chcą przyznać się do

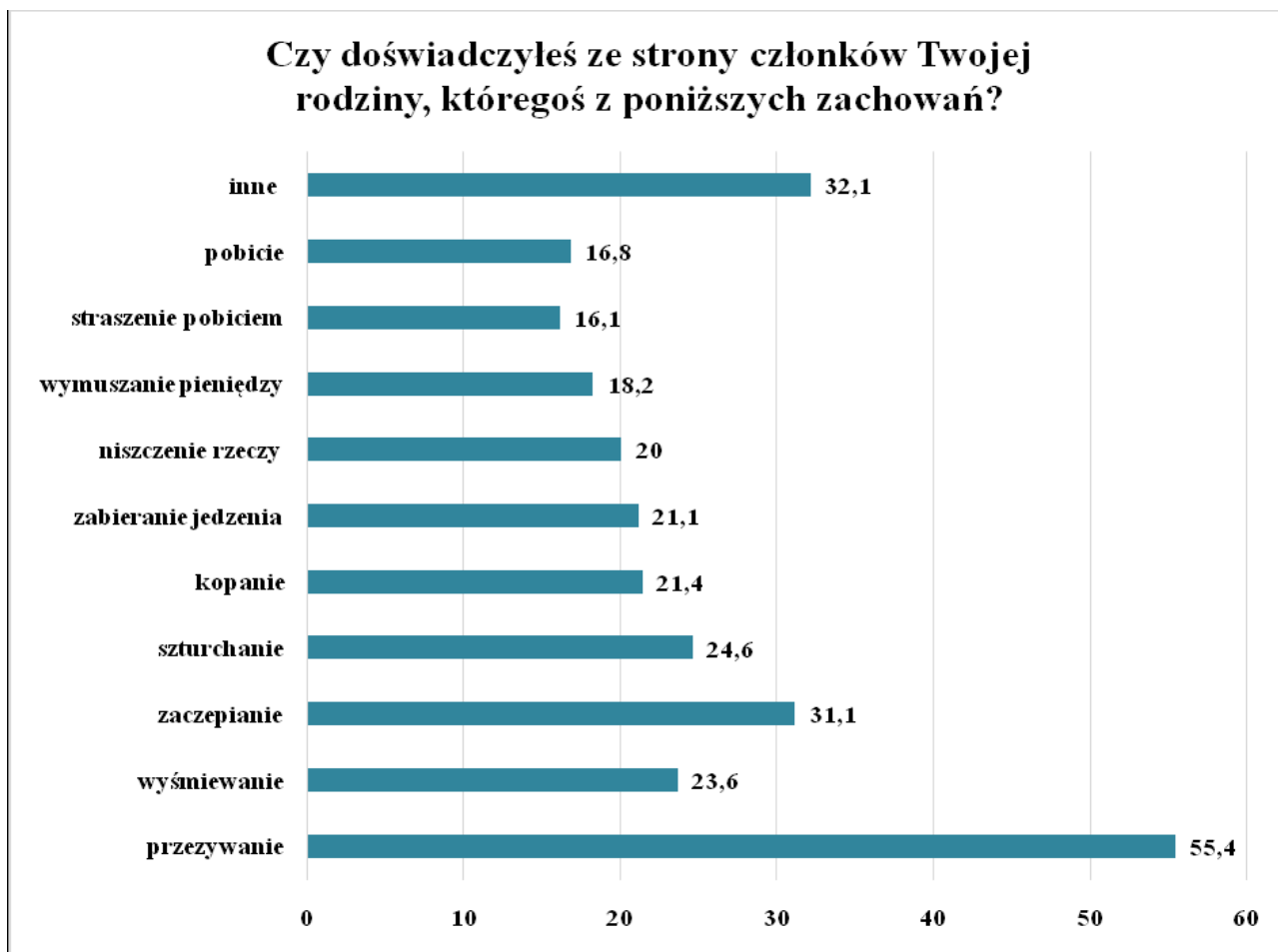
sytuacji, kiedy to padają ofiarą przemocy, niezależnie gdzie ma ona miejsce. Niestety najwięcej osób zetknęło się z przemocą w szkole – 34,2% uczniów. Bezspornie należy reagować na zaistniałą sytuację. Warto też wspomnieć, że osoby, które wybierały na odpowiedź „inne”, wskazywały na stosowaną wobec nich przemoc zarówno w domu, jak i w szkole, ale także na podwórku, u sąsiadów, czy w sklepie. Poniższa tabela przedstawia doświadczanie przemocy w różnych miejscach zarówno jeśli chodzi o płeć, jak i grupę wiekową.

	W szkole		W domu		W świecie wirtualnym		Inne	
	Dziewczęta	Chłopcy	Dziewczęta	Chłopcy	Dziewczęta	Chłopcy	Dziewczęta	Chłopcy
Klasa 4	-	2	-	-	2	1	-	1
Klasa 5	7	7	-	-	-	2	1	-
Klasa 6	12	13	2	-	3	4	1	-
Klasa 7	15	20	-	-	5	7	-	3
Klasa 8	11	9	2	-	3	1	1	1
Nie podano	-	-	-	-	-	-	1	1

Można wnioskować, że częściej przemocy, zarówno w szkole, jak i w domu doświadczają dziewczęta – z całej grupy, która kiedykolwiek doświadczyła przemocy, dziewczęta stanowią 52,9%.

Przemoc jest niestety ciągle w naszym społeczeństwie oraz w społecznościach lokalnych swego rodzaju tematem „tabu”. Ludzie, zarówno dorośli, jak i młodzież rzadko przyznają się do tego, że są ofiarami przemocy, a wręcz przeciwnie, często ukrywają ten fakt przed innymi. Tym bardziej jeśli sytuacja przemocy ma miejsce w najbliższym otoczeniu, w domu.

By nieco zgłębić temat zapytano ankietowaną młodzież o to, czy doświadczyli określonych form przemocy ze strony osób najbliższych. Poproszono ich także o określenie, kto konkretnie stosował wobec nich przemoc.

Na pytanie o formy doświadczanej przemocy odpowiadała cała grupa badanych. Około 1/3 wskazując odpowiedź „inne” podawało informację, że nikt z rodziny nie stosował wobec nich przemocy. Wśród pozostałych odpowiedzi, najczęściej wybieraną było przezywanie – 55,4% ankietowanych uczniów doświadczyło go, głównie ze strony rodzeństwa (brat lub siostra), ale także ze strony rodziców. Młodzi ludzie mówili także o zaczepkach ze strony rodzeństwa – 31,1% wskazań. Podobny odsetek badanych uczniów wskazał na szturchanie (24,6%) oraz wysmiewanie (23,6%) , tym razem również ze strony rodzeństwa.

Doświadczanie przemocy to jednak tylko jedna przysłowiowa strona medalu. Nierzadko młodzi ludzie są nie tylko ofiarami, ale bywają również sprawcami. Dlatego młodzi ludzie zostali zapytani o to, czy im samy zdarzyło się stosować przemoc. Do stosowania przemocy wobec innych osób przyznało się aż 32% ankietowanej młodzieży. Kiedy spojrzymy na statystyki policyjne z 2019 roku okazuje się, że sprawcy – nieletni stanowią 0,4% wśród podejrzanych o sprawstwo przemocy w rodzinie. Dane te są alarmujące i pokazują jak ważna jest profilaktyka przemocy wśród młodzieży.

Młodych ludzi zapytaliśmy także o to , czy czują się bezpiecznie w swojej szkole. Zdecydowana większość młodych ludzi, co jest zresztą bardzo istotną informacją, czuje się bezpiecznie zarówno w domu, jak i w szkole – 71,5% uczniów tak deklaruje. Jednakże nadal niemal 1/3 grupy badawczej takiego poczucia bezpieczeństwa nie ma lub nie jest o nim przekonana.

Teorii odnośnie powstawania agresji jest wiele, żadna jednak z nich w żaden sposób nie usprawiedliwia czynów agresywnych wobec innych osób. Możemy mówić o pewnym „profilu sprawcy przemocy” – bardzo często jest to osoba przekonana o swoim oczywistym prawie do decydowania w imieniu innych, mająca autorytarne i sztywne poglądy, charakteryzująca się niskim poziomem empatii, małą wrażliwością, niskim poczuciem własnej wartości, brakiem umiejętności rozpoznawania własnych stanów emocjonalnych i problemem z przeżywaniem złości, gniewu, czy frustracji. Jednakże posiadanie określonych cech nie zmusza nas do podejmowania zachowań przemocowych, ani w żaden sposób ich nie usprawiedliwia. Bardzo ważne jest by przekazywać młodym ludziom bardzo istotną

i wyraźną informację o braku przyzwolenia i usprawiedliwienia stosowania przemocy. Stosowanie przemocy wobec innych nie jest czymś zwyczajnym i nie może być czymś powszechnym, a niestety tak często myślą młodzi ludzie.

Jako najistotniejszy problem społeczny wskazano na problem przemocy w rodzinie. Niepokojącym zjawiskiem jest zagrożenie dzieci i młodzieży przemocą ze strony najbliższych. Z badań wynika, że ofiarami przemocy są dzieci. Fakt ten jest ukrywany, nie ma świadków i brak jest możliwości udzielenia bezpośredniej pomocy. Dlatego zjawisko to wymaga w dalszym ciągu diagnozowania i podejmowania środków zaradczych.

Przemoc wśród młodzieży kojarzy się głównie z przemocą fizyczną, następnie psychiczną. Prawie połowa ankietowanej młodzieży, bo aż 49, 1% zetknęła się ze zjawiskiem przemocy uczniów w domu, w świecie wirtualnym, w sklepie, na podwórku i aż 34,2% uczniów zetknęło się problemem przemocy w szkole.

Jak wynika z „Ogólnopolskiej diagnozy skali i uwarunkowań i krzywdzenia dzieci” z 2018 roku przeprowadzonej przez Fundację Dajmy Dzieciom Siłę wynika, że 72 % nastolatków doświadczyła w swoim życiu przynajmniej jednej formy krzywdzenia.

Temat przemocy nadal jest tematem „tabu” w społeczeństwie. Zarówno dorośli jak i młodzież rzadko przyznają się do tego, że są ofiarami przemocy, ukrywają ten fakt przed innymi. Zdajemy sobie sprawę, że rozmiar przemocy jest większy, jest to problem nadal wstydlivy i ukrywany w rodzinach i środowisku lokalnym. Dlatego ważne jest by egzekwować przepisy prawa w celu zapewnienia ofiarom właściwej ochrony przed przemocą w rodzinie.

Jak wynika z przeprowadzonych badań, w naszej gminie występuje problem przemocy, chociaż nadal wiele osób taki problem ukrywa uważając, że jest to temat wstydlivy. Niepokojącym zjawiskiem jest zagrożenie dzieci i młodzieży ze strony najbliższych. Z uwagi na ukrywanie tego faktu nie ma możliwości udzielenia bezpośredniej pomocy. Dlatego zjawisko to wymaga w dalszym ciągu diagnozowania i podejmowania środków zaradczych.

III. ZASOBY W REALIZACJI PROGRAMU:

W Gminie Rudna problematyką przemocy w rodzinie zajmują się następujące instytucje:

1. Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3. Komisariat Policji
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudnej
5. Przychodnia w Rudnej i Chobieni
6. Szkoły
7. Parafie
8. Grupa samopomocowa AA.

IV. CELE PROGRAMU:

Cel główny :

Zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w Gminie Rudna.

Cele szczegółowe, działania, sposoby realizacji, wskaźniki.

1. Rozwijanie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w Gminie Rudna.

2. Zapewnienie specjalistycznej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Zwiększenie kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ad. 1. Rozwijanie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w Gminie Rudna.

Działania	Odpowiedzialny za realizację	Sposób realizacji	Harmonogram realizacji	Wskaźniki realizacji
Budowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	GOPS Zespół Interdyscyplinarny	Opracowywanie procedur, modeli działania	2021-2022	Liczba podjętych inicjatyw
Podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie	GOPS Zespół Interdyscyplinarny Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu. Psycholog	Opracowanie i rozpowszechnianie ulotek Umieszczanie informacji na stronie internetowej Umieszczanie informacji w lokalnej prasie i stronie internetowej Liczba udzielonych porad i konsultacji	2021 -2022	Liczba rozpowszechnionych ulotek Ilość zamieszczonych artykułów Liczba udzielonych informacji Liczba udzielonych informacji i porad Liczba szkoleń Liczba uczestników
Podnoszenie poziomu wiedzy dotyczącej przemocy w rodzinie pracowników ośrodków kultury, oświaty	GOPS	Szkolenia, programy profilaktyczne		
Organizacja lokalnej kampanii informacyjno-edukacyjnej z zakresu przemocy w rodzinie.	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny	Kampania informacyjno - edukacyjna	2021	Liczba osób uczestniczących w kampanii
Prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci młodzieży z zakresu rozwiązywania	GOPS Poradnia Psychologiczno – Pedagogicz-	Organizacja pogadek, spektakli profilaktycznych , i warsztatów.	2021-2022	Liczba pogadek, warsztatów. Liczba uczestników

konfliktów bez użycia przemocy i radzenia sobie ze stresem i agresją	na Szkola Podstawowa w Rudnej i w Chobieni			
Wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców	GOPS przy współpracy ze Szkołą Podstawową w Rudnej i w Chobieni i Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną	Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami. Udzielenie indywidualnych i grupowych konsultacji i porad psychologicznych.		Liczba rodzin/osób objętych wsparciem

Ad. 2. Zapewnienie specjalistycznej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

Działania	Odpowiedzialny za realizację	Sposób realizacji	Harmonogram realizacji	Wskaźniki realizacji
Udzielenie wsparcia dla osób doznających przemocy	GOPS Zespół Interdyscyplinarny. Komisariat Policji w Rudnej. Punkt Konsultacyjny w Rudnej	Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą. Udzielenie informacji na temat form pomocy. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez kierowanie do całodobowych ośrodków wsparcia. Udzielenie pomocy prawnej w działaniach separujących ofiarę od sprawcy.	2021- 2022	Liczba interwencji Liczba założonych Niebieskich Kart Liczba osób którym udzielono informacji Liczba osób skierowanych do ośrodków wsparcia Liczba osób którym udzielono pomocy prawnej
Prowadzenie monitoringu przez pracowników socjalnych i dzielnicowych	GOPS Zespół Interdyscyplinarny Komisariat Policji w Rudnej	Systematyczne wizyty pracowników socjalnych i dzielnicowych w rodzinach sprawdzających stan bezpieczeństwa.	2021-2022	Liczba rodzin i częstotliwość wizyt
Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.	GOPS Zespół Interdyscyplinarny	Zamieszczenie ogłoszenia w lokalnej gazecie i na portalach społecznościowych GOPS informacji o możliwości uzyskania	2021-2022	Liczba zamieszczonych ogłoszeń

		nia pomocy, w tym pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej.		
Zapewnienie schronienia osobie doznającej przemocy w rodzinie	GOPS	Zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym. Nawiązanie współpracy ze specjalistyczną placówką,	2021-2022	Liczba osób korzystających ze wsparcia

Ad.3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania	Odpowiedzialny za realizację	Sposób realizacji	Harmonogram realizacji	Wskaźniki realizacji
Oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne na osoby stosujące przemoc	GOPS	Stosowanie procedury „Niebieskie karty”. Informacje o konsekwencjach stosowania przemocy.	2021-2022	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”
	GKRPA	Kierowanie osób stosujących przemoc i nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe.	2021-2022	Liczba osób, którym udzielono informacji. Liczba osób które skierowano na leczenie.
	Zespół Interdyscyplinarny przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodziny w Lubinie	Kierowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie.	2021-2022	Liczba osób skierowanych do udziału w programie. Liczba osób które skorzystały ze wsparcia.
Rozpowszechnianie informacji o konsekwencjach stosowania przemocy	GOPS Zespół Interdyscyplinarny	Zamieszczenie informacji na stronie, tablicach ogłoszeń i portalu społecznościowym GOPS	2021-2022	Liczba opracowanych i zamieszczonych informacji.

Ad 4. Zwiększenie kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania	Odpowiedzialny za realizację	Sposób realizacji	Harmonogram realizacji	Wskaźniki realizacji
Organizacja szkoleń i podnoszenie wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla osób zajmujących się tą problematyką tj. pracowników socjalnych, policjantów, nauczycieli, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, pracowników ochrony zdrowia.	GOPS Zespół Interdyscyplinarny	Zlecenie przeprowadzenia szkoleń Uczestnictwo w szkoleniach współfinansowanych ze środków zewnętrznych	2021-2022	Liczba szkoleń Liczba przeszkolonych osób.

V. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Rozpowszechnienie wiedzy w środowisku lokalnym na temat przemocy w rodzinie.
2. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
4. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

VI. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU:

1. Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny.
2. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych.
3. Otwartość i chęć współpracy specjalistów.
4. Dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy.
5. Chęć zmiany i wyjścia z kryzysu osób uwikłanych w zjawisko przemocy.

VII. ZAGROŻENIA W REALIZACJI PROGRAMU:

1. Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.
2. Negatywne wzorce zachowań społecznych.
3. Brak współpracy niektórych rodzin w zakresie przezwycięzania kryzysów.
4. Problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Program finansowany będzie ze środków własnych gminy ujętych w budżecie GOPS w Rudnej, w zadaniach zbieżnych z gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz pozyskiwanych środków zewnętrznych.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy. Załączony do wniosku projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (...) był konsultowany z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przed opracowaniem Programu przeprowadzono diagnozę problemów społecznych.